

[משרד ראש הממשלה](#) [מזכירות הממשלה](#) [החלטות הממשלה](#) 2016

תכנית לפיתוח ולהעצמת היישובים הדרוזיים והצ'רקסיים לשנים 2016 - 2019

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 959 של הממשלה מיום 10.01.2016
הממשלה ה - 34 בנימין נתניהו

נושא ההחלטה

תכנית לפיתוח ולהעצמת היישובים הדרוזיים והצ'רקסיים לשנים 2016 - 2019

מחליטים

בהמשך להחלטות הממשלה מס' 2332 מיום 14.12.2014 ומס' 59 מיום 7.6.2015, שהכריזה על היישובים הדרוזיים והצ'רקסיים המפורטים בסוף החלטה זו (להלן: "יישובי התוכנית") כיישובים בעלי עדיפות לאומית לעניין החלטה זו, ובהתאם להנחיית הממשלה בדבר קיצור לוחות הזמנים בהחלטה מס' 59 כך שיישומה, בהיקף התקציבי שנקבע בה, יושלם עד סוף שנת 2019, לקבוע את תכנית הפיתוח וההעצמה של היישובים הדרוזיים והצ'רקסיים, כדלקמן:

1. תכנים, פדגוגיה ותגבור פעילות חינוכית - להנחות את משרד החינוך להפעיל תכנית לתגבור פעילות חינוך פורמלי ובלתי-פורמלי ביישובי התוכנית בהתאם למתווה שיוגבש עם משרד ראש הממשלה ובהתייעצות עם יו"ר פורום ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות עד ליום 1.3.2016. התוכנית תתייחס, בהתאם לצורך, לכל הרצף החינוכי, החל מהחינוך הקדם יסודי ועד החינוך העל יסודי לרבות הנגשת השכלה גבוהה והשכלת מבוגרים. היקף התוכנית יעמוד על 180 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016 - 2019, מהם 70 מלש"ח ממקורות משרד החינוך (17.5 מלש"ח בשנה), ו-110 מלש"ח תקציב תוספתי יעודי שיוקצה על ידי משרד האוצר (27.5 מלש"ח לשנה). אופן מימוש התקציב התוספתי יהיה בכפוף לאישור ועדת היגוי בראשות מנהלת אגף חינוך דרוזי וצ'רקסי במשרד החינוך, סמנכ"ל משרד ראש הממשלה ובהתייעצות עם יו"ר פורום ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות עד ליום 17.2.2016. לעניין התקציב המשרדי של משרד החינוך, יובהר שחלק מהסעיפים הצפויים להיכלל בתוכנית משולבים בבסיס תקציב משרד החינוך. לפיכך, ככל שפריט בתוכנית הוכלל כבר, באותו היקף כספי, לאותה מטרה ולאותו פרק זמן בבסיס התקציב, יראו אותו, לאחר התייעצות עם משרד ראש הממשלה, כאילו תוקצב במסגרת התוכנית.

2. בינוי ותשתיות של מוסדות חינוך - להנחות את משרד החינוך לגבש, בתיאום עם משרד ראש הממשלה ובהתייעצות עם פורום ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות, בתוך 120 יום, תכנית להמשך צמצום פערים ולשיפור תשתיות במוסדות חינוך ביישובי התוכנית, בכלל זה בינוי כיתות חדשות, גני ילדים, שיפוץ בתי ספר קיימים, חידוש מבנים וטיפול במפגעי בטיחות. התוכנית תופעל בהתאם לנהל מינהל הפיתוח במשרד החינוך. היקף התכנית יעמוד על 140 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016 - 2019, מהם 80 מלש"ח ממקורות משרד החינוך ו-60 מלש"ח תקציב תוספתי יעודי שיוקצה על ידי משרד האוצר, בהתאם לפריסה התקציבית להלן:

מקור תקציבי/ שנת תקציב	עד ליום 31.1.16	2016 [מלש"ח]	2017 [מלש"ח]	2018 [מלש"ח]	2019 [מלש"ח]
משרד האוצר	-	24	12	12	12
משרד החינוך	*16	16	16	16	16

*ככל שתקציב בסך 16 מלש"ח הוקצה במהלך 2015 יהיה משרד החינוך פטור מהקצאה זו בשנת 2016.

3. בינוי ותשתיות רווחה - להנחות את משרד הרווחה והשירותים החברתיים לגבש ולהפעיל תוכנית להקמה, לרכישת נכסים ולשיפור תשתיות של מוסדות רווחה ביישובי התוכנית שתגובש בתיאום עם משרד ראש הממשלה. היקף התוכנית יהיה 80 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019, מהם 20 מלש"ח ממקורות משרד הרווחה והשירותים החברתיים ו-60 מלש"ח תקציב תוספתי יעודי שיוקצה על ידי משרד האוצר. למען הסר ספק, תקציב זה הוא למטרות פיתוח תשתיות בלבד. הקצאת התקציב תבוצע בהתאם לפריסה התקציבית להלן:

מקור תקציבי/ שנת תקציב	עד ליום 31.1.16	2016 [מלש"ח]	2017 [מלש"ח]	2018 [מלש"ח]	2019 [מלש"ח]
משרד הרווחה	4	4	4	4	4

12	12	12	24	-	משרד האוצר
----	----	----	----	---	------------

4. תגבור שירותי רווחה - משרד הרווחה והשירותים החברתיים יתגבר פעילות בתחום הרווחה ביישובי התוכנית בשנים 2016-2019 בהשקעה כוללת של עד 50 מלש"ח אשר יועמדו לרשות הרשויות במימון מלא של המדינה. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד הרווחה והשירותים החברתיים תקציב תוספתי ייעודי בסך 40 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים (10 מלש"ח לשנה) משרד הרווחה והשירותים החברתיים יקצה ממקורותיו 10 מלש"ח (2.5 מלש"ח לשנה). משרד הרווחה והשירותים החברתיים יקבע את הקריטריונים להקצאת סכום זה בתיאום עם משרד ראש הממשלה, ויקצה את התקציב לרשות רק עבור פעילויות שיעמדו בקריטריונים שייקבעו.

5. שיקום חברתי - להנחות את משרד הבינוי והשיכון להמשיך להפעיל, בשיתוף הרשויות המקומיות, את פרויקט השיקום החברתי ביישובי התוכנית, תוך התמקדות בתוכניות לגיל הרך בהשקעה כוללת של 16 מלש"ח. לצורך כך, יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי בסך של 16 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים (4 מלש"ח לשנה) 2016-2019. הקצאת התקציב לרשויות השונות תיעשה על-פי כללים שיקבע משרד הבינוי והשיכון בתיאום עם משרד ראש הממשלה.

6. מרכזי נעורים - להמשיך להפעיל "מרכזי נעורים" ביישובי התוכנית בשנים 2016-2019. לשם כך להאריך את תוקף סעיף 5 בהחלטת הממשלה מס' 2861 מיום 13.2.2011 בעניין מיזם עם ג'וינט ישראל, לצורך המשך הפעלתם של "מרכזי נעורים", בכפוף לכל דין ובהתאם למתווה שגובש בין משרד ראש הממשלה לבין הג'וינט וזאת עד לסוף שנת 2017. עד למועד האמור יקבע משרד ראש הממשלה את אופן המשך הפעלת המרכזים בהתאם לשיקול דעת מקצועי ולפי כל דין. מרכזים אלה ימשיכו לפעול להעצמת בני הנוער ואוכלוסיית הצעירים הדרוזיים והצ'רקסיים, על-ידי פיתוח מנהיגות, חיזוק ההתנדבות והמעורבות החברתית, שיפור הישגים לימודיים, חינוך למצוינות, מתן מענה לנוער בסיכון ועשייה למען החברה והסביבה. פעילות המיזם תלווה על ידי ועדת היגוי בראשות נציג משרד ראש הממשלה, משרד החינוך, ג'וינט ישראל, וגורמים נוספים כפי שמשרד ראש הממשלה ימצא לנכון, ובהשתתפות יו"ר פורום ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות ונציגים מקרב הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות. היקף המיזם יעמוד על 40 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים (2016-2019) מהמקורות התקציביים הבאים:

א. משרד האוצר יקצה תקציב תוספתי בסך 30 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019 (7.5 מלש"ח לשנה).
ב. הממשלה רשמת לפנייה את התחייבות ג'וינט ישראל להקצות 10 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019 (2.5 מלש"ח לשנה), בכפוף לתקופת ההתקשרות שתיקבע בפועל.

7. עיר ללא אלימות - להנחות את המשרד לביטחון הפנים להרחיב את פעילות תכנית "עיר ללא אלימות", כך שהיא תופעל בכל יישובי התוכנית בהתאם לקריטריונים שייקבעו במשרד לביטחון הפנים, לרבות לעניין השתתפותם העצמית של יישובי התוכנית. לצורך כך יוקצה סך של 22.5 מלש"ח, בפריסה על פני חמש שנים, בשנים 2016-2020, מהם 9.5 מלש"ח ממקורות המשרד לביטחון הפנים ו-13 מלש"ח תקציב תוספתי ייעודי שיוקצה על ידי משרד האוצר, בהתאם לפריסה התקציבית הבאה:

מקור תקציבי/ שנת תקציב	2016 [מלש"ח]	2017 [מלש"ח]	2018 [מלש"ח]	2019 [מלש"ח]	2020 [מלש"ח]
המשרד לבט"פ	1.9	1.9	1.9	1.9	1.9
משרד האוצר	4.2	2.2	2.2	2.2	2.2

מנכ"ל המשרד לביטחון הפנים יסכם מול המועצה האזורית מרום הגליל את העברת התקציבים ליישובים עין אל-אסד וריחניה לצורך הפעלת תכנית "עיר ללא אלימות" בתחומם.

8. פעילויות תרבות וספורט - להנחות את משרד התרבות והספורט לגבש בתיאום עם משרד ראש הממשלה ובהתייעצות עם פורום הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות, תכנית לפעילויות תרבות, מורשת דרוזית וצ'רקסית ופיתוח קהילה ביישובים הכלולים בתוכנית, בהיקף כולל של 30 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019. לצורך כך יקצה משרד התרבות והספורט סך של 15 מלש"ח ממקורותיו, בפריסה על פני ארבע שנים (3.75 מלש"ח לשנה) ומשרד האוצר יקצה סך של 15 מלש"ח כתקציב תוספתי ייעודי (3.75 מלש"ח לשנה). ככל שהספים או חלקם יהיו מיועדים לתמיכה במסודות ציבור, ייעשה הדבר בדרך של תמיכות ובהתאם לכך דין, וזאת לאחר בחינת מבחני התמיכה הקיימים.

9. פיתוח אזורי תעשייה - להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה לגבש, בתוך 90 יום, בתיאום עם משרד ראש הממשלה תכנית לפיתוח אזורי תעשייה, מסחר ותעסוקה (להלן: "אזורי תעשייה") ביישובי התוכנית, כדלקמן:

א. להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה לתכנן, לבצע עבודות פיתוח, להרחיב אזורי תעשייה חדשים וקיימים, לתמוך באזורי תעשייה הנמצאים בשלבי הקמה ביישובי התוכנית על פי נהלים שיקבע משרד הכלכלה והתעשייה ולפעול להקמת מינהלות באזורי התעשייה ביישובי התוכנית על פי נהלי המשרד. בנוסף, לפעול לטובת שילובם של יישובים שאין להם אזור תעשייה בשטחם והם אינם משיקים לאזורי תעשייה משותפים במסגרת אזורי התעשייה הקיימים, בהתאם לתוכנית שיגבש משרד הכלכלה והתעשייה בתיאום עם משרד ראש הממשלה, משרד האוצר ומשרד הפנים בהיקף של 75 מלש"ח על פני תקופת התוכנית. לצורך יישום התכנית יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי בסך 60 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019. כמו כן משרד הכלכלה והתעשייה יקצה לצורך כך סך של 15 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019 (3.75 מלש"ח בשנה).

ב. משרד הכלכלה והתעשייה יקצה ממקורותיו 25 מלש"ח, על פני שלוש שנים (2016-2018), לטובת פיתוח אזור התעשייה המשותף "נתיב השיירה", "כברי 2000" או אזור תעשייה אחר שייבחר על פי שיקולים מקצועיים בתיאום עם משרד ראש הממשלה ומשרד האוצר ובהתייעצות עם פורום הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות, וזאת ובתנאי שאזור התעשייה שייבחר מבין כלל חלופות אלו יתן מענה לשילובם של יישובי התוכנית שאינם מקבלים מענה אחר במסגרת החלטה זו ושאינו להם אזור תעשייה בשטחם ובכפוף לקבלת תקציב

תוספתי של 20 מלש"ח ממשרד האוצר.

ג. תשתיות תומכות - לצורך תמיכה ביישום תכנית פיתוח אזורי התעשייה כאמור בסעיפים א-ב לעיל ("תכנית הליבה"), להנחות את משרד האוצר להקצות תקציב תוספתי בהיקף של 58 מלש"ח לשנים 2016-2019 לטובת פיתוח תשתיות נלוות בתחום הניקוז, התחבורה, המים והביוב וכן תשתיות נוספות הנגזרות מתכנית הליבה, בהתאם לתכנית שתגובש בתיאום עם משרד ראש הממשלה והמשרדים הרלוונטיים, במסגרתה גם ייקבע מועד פריסת התקציבים. הסכומים כאמור יועמדו לרשות הגופים והמשרדים הרלוונטיים בהתאם לסדרי העבודה והעדיפות שייקבעו על ידי משרד הכלכלה והתעשייה בתוכנית הליבה.

10. סיוע לעסקים קטנים ובינוניים - להטיל על הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה והתעשייה לפעול לעידוד, קידום ופיתוח העסקים הקטנים והבינוניים במגזר הדרוזי והצ'רקסי, לרבות באמצעות הפעלת מרכזי ליווי עסקים ביישובי התוכנית בהתאם לתוכנית שגיבשה הסוכנות בתיאום עם משרד ראש הממשלה. היקף התוכנית הכולל לארבע שנים 2016-2019 יעמוד על 10.5 מלש"ח, מהם 2.5 מלש"ח ממקורות משרד הכלכלה והתעשייה ו-8 מלש"ח תקציב תוספתי ייעודי שיקצה משרד האוצר למשרד הכלכלה והתעשייה.

11. תעסוקה (מרכזי הכולן תעסוקתי) - להנחות את משרד הכלכלה והתעשייה להמשיך להפעיל מרכזי הכולן תעסוקתי ביישובים הדרוזיים והצ'רקסיים בהם פועלים כיום מרכזי הכולן תעסוקתי, תוך מתן דגש על התאמת ההכשרה לדרישות שוק העבודה במטרה להביא להעלאת שיעור ההשתתפות בשוק העבודה. לצורך הפעלת המרכזים בשנת 2016, יארך תוקף סעיף 9 בהחלטת ממשלה מס' 2861 מיום 13.2.2011 עד לסוף שנת 2016. משרד הכלכלה והתעשייה יאריך את ההתקשרות עם ג'וינט ישראל, בכפוף לכל דין, ומשרד האוצר יקצה למשרד הכלכלה והתעשייה תקציב תוספתי, בהרשאה להתחייב בסך 6 מלש"ח לאותה שנה.

הממשלה רושמת לפנייה את התחייבות הג'וינט להקצות 2 מלש"ח לצורך כך. לצורך המשך הפעלת המרכזים בשנים 2017-2020 וכחלק מתוכנית כוללת של משרד הכלכלה והתעשייה, משרד האוצר יקצה למשרד הכלכלה והתעשייה סך של 32 מלש"ח בהרשאה להתחייב בשנת 2016. אופן הפעלת המרכזים בשנים אלו ייקבע בהתאם לשיקול דעת מקצועי ולפי כל דין כאשר תכנית הפעלת מרכזי הכולן תלווה על ידי ועדת היגוי בראשות משרד הכלכלה והתעשייה ובהשתתפות משרד ראש הממשלה, ג'וינט ישראל, משרד האוצר, וגורמים נוספים כפי שמשרד הכלכלה והתעשייה ומשרד ראש הממשלה ימצאו לנכון.

12. פיתוח ענף התיירות - לפעול להמשך פיתוח תשתיות תיירותיות ולקידום ענף התיירות ביישובי התוכנית, כדלקמן:

א. להנחות את משרד התיירות לפעול לפיתוח התיירות ביישובי התוכנית בהתאם לתכנית שהוגשה למשרד ראש הממשלה לפיתוח תשתיות תיירות ציבוריות, חדרי אירוח, הכשרת כוח אדם והכנת תכניות-אב לתיירות, מגזרות ויישוביות. מרכיבי התכנית יאושרו בהתאם לנהלים הקבועים במשרד התיירות ובתאום עם משרד ראש הממשלה. היקף התוכנית יעמוד על 56 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019, מהם 12 מלש"ח ממקורות משרד התיירות (3 מלש"ח לשנה) ו-44 מלש"ח תקציב תוספתי ייעודי שיקצה על ידי משרד האוצר (11 מלש"ח לשנה).

ב. להנחות את המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל להמשיך בשנים 2016-2019 ביישום התוכנית למיתוג התיירות במגזר הדרוזי-צ'רקסי. לצורך כך, יקצה המשרד לפיתוח הפריפריה הנגב והגליל, ממקורותיו, 5 מלש"ח, בפריסה על-פני ארבע שנים (1.25 מלש"ח לשנה).

13. הרחבת שטחי שיפוט - יוקם צוות בראשות מנכ"ל משרד הפנים או נציג מטעמו ובהשתתפות נציג משרד ראש הממשלה, לבחינת צרכי היישובים הדרוזיים לשינוי תחומי שיפוט של יישובים הנכללים בתוכנית. הצוות יגיש את המלצותיו לשר הפנים לא יאוחר מיום 1.6.2016.

14. קידום תכניות מתאר - להנחות את מינהל התכנון ליישם את תכנית העבודה לקידום תכנון מתארי ביישובי התוכנית, שגיבש בהתאם לאמור בסעיף 11 להחלטת הממשלה מס' 2332. לצורך כך, יקצה מינהל התכנון ממקורותיו 10 מלש"ח. פריסת התקציב לאורך שנות התוכנית תיעשה בהתאם לתכנית העבודה.

15. קידום תכנון מפורט בקרקע פרטית - להנחות את מינהל התכנון ומשרד הבינוי והשיכון ליישם את תכנית העבודה שגיבשו בהתאם לאמור בסעיף 12 להחלטת הממשלה מס' 2332, ולקדם, בשיתוף הרשויות המקומיות הנכללות בתוכנית, תכנון מפורט בקרקע פרטית ביישובי התוכנית, זאת למעט ביישובים אבו סנאן, ג'וליס ובית ג'ן, שם משרד הבינוי והשיכון יקדם תכניות מפורטות לקרקע פרטית. א. לצורך כך יוקצה סך של 40 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019, מהם 15 מלש"ח ממקורות מינהל התכנון ו-25 מלש"ח תקציב תוספתי ייעודי שיקצה משרד האוצר למינהל התכנון, בהתאם לסיכום שיקבע מנכ"ל משרד ראש הממשלה בהתייעצות עם מינהל התכנון.

ב. משרד האוצר יקצה סך של 10 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019 למשרד הבינוי והשיכון לתכנון מפורט בקרקע פרטית בשלושת היישובים אבו סנאן, ג'וליס ובית ג'ן. ככל שיוקם במהלך שנות התוכנית גוף ביצוע ממשלתי ייעודי המתמחה בביצוע פעולות תכנון כאמור בסעיפים אלו, יבחן משרד ראש הממשלה הסתת חלק ממשאבי התוכנית ומסירת חלק מפעולות התכנון לגוף זה.

16. סיוע בקידום תכנון ופיתוח אורבני - מינהל התכנון יעמיד לרשות המועצות המקומיות הכלולות בתוכנית יועץ או יועצים שיסייעו להן בגיבוש ובקידום תכניות תכנון ובניה, בכלל זה תכניות מתאר ותוכניות מפורטות. משרד האוצר יקצה למטרה זו, בשנים 2019-2016, תקציב תוספתי בהיקף של 6 מלש"ח (1.5 מלש"ח לשנה).

17. פיתוח שכונות ותיקות - להנחות את משרד הבינוי והשיכון להמשיך לבצע השלמות פיתוח בשכונות ותיקות ביישובים הדרוזיים והצ'רקסיים, בהתאם לקריטריונים הקיימים במשרד הבינוי והשיכון ובתאום עם משרד ראש הממשלה, בהיקף של 80 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016 - 2019. לצורך כך, יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי ייעודי בהיקף של 80 מלש"ח בהתאם לפריסה התקציבית הבאה:

מקור תקציבי/ שנת תקציב	2016 [מלש"ח]	2017 [מלש"ח]	2018 [מלש"ח]	2019 [מלש"ח]

16	16	16	32	משרד האוצר
----	----	----	----	------------

18. פיתוח מוסדות ציבור

א. להנחות את משרד הבינוי והשיכון לפעול להקמתם ולשיקומם של מבני ציבור ביישובי הדרוזים והצ'רקסים הנכללים בתוכנית זו בהשקעה כספית בהיקף של 71 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016 - 2019. לצורך כך, יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי ייעודי בסך 71 מלש"ח בהתאם לפריסה התקציבית הבאה:

מקור תקציבי/ שנת תקציב	2016 [מלש"ח]	2017 [מלש"ח]	2018 [מלש"ח]	2019 [מלש"ח]
משרד האוצר	28.4	14.2	14.2	14.2

תכנית עבודה ראשונית תגובש בתאום עם משרד ראש הממשלה ובהתייעצות עם פורום ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות. תכנית העבודה והקצאת התקציב ליישובים השונים תיעשה בהתאם לנוהל הקיים במשרד הבינוי והשיכון לעניין הקמת מוסדות ציבור, ובכלל זה תיעשה בהתאם לצרכים ובהתחשב במלאי המבנים הקיימים ביישובים וכן תוך התחשבות בתקציב עבר שיועדו למבני ציבור ומידת מימושם. יצוין כי במסגרת החלטה זו משרד הבינוי והשיכון יקים גם מבנים רב תכליתיים שימשו את התוכניות האחרות שמופעלות ביישובים אלה כמו מרכזי גיל רך, מרכזי נעורים ומרכזי הכוונה להשכלה גבוהה ותעסוקה.

ב. בנוסף, משרד הבינוי והשיכון יקצה עד 5% מתקציב מבני הציבור האמור בס"ק א' לעיל, על פי הצורך, לשם הבאת המבנה להתחלת הפעלה (כגון הצטיידות, חיבורי חשמל וכו'). המנגנון לפיו יוקצו תקציבים להבאת המבנה לכדי הפעלתו והקריטריונים להפעלת התקציב ייקבעו בתיאום בין משרד הבינוי והשיכון, משרד החינוך, משרד ראש הממשלה וגורמים נוספים לפי העניין, ובהתייעצות עם יו"ר פורום ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות.

19. חסמי תכנון ופיתוח - להנחות את משרד הבינוי והשיכון לפעול להסרת חסמי תכנון ופיתוח ותשתיות, להמשך תכנון ופיתוח ביישובים הכלולים בהחלטה זו, לרבות הקצאת תקציב לפינויים בלתי כלכליים. לצורך כך, יוקצה סך של 95 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019, מהם 30 מלש"ח ממקורות משרד הבינוי והשיכון (7.5 מלש"ח לשנה) ו-65 מלש"ח תקציב תוספתי ייעודי ממשרד האוצר (16.25 מלש"ח לשנה). ההקצאה תהיה על פי כללים שיקבעו משרד הבינוי והשיכון ומשרד ראש הממשלה בהתייעצות עם משרד האוצר במסגרת ועדת הסרת חסמים שתוקם במשרד ראש הממשלה.

20. תגבור תקציבי פיתוח - להנחות את משרד הפנים להקצות לטובת יישובי התוכנית תקציב פיתוח ייעודי בהיקף של 120 מלש"ח מהם 40 מלש"ח מתוך תקציב הפיתוח המוקצים להם מדי שנה במשרד הפנים, ו-80 מלש"ח תקציב תוספתי ממשרד האוצר, בפריסה על-פני חמש שנים 2015-2019. הקצאת חלקו של משרד הפנים תהיה ע"פ נוסחת הקצאת תקציב הפיתוח הנהוגה במשרד הפנים. הקצאת חלקו של משרד האוצר תהיה יחסית בהתאם למספר תושבי הרשות ביחס לכלל התושבים ביישובי התוכנית, כמפורט ברשימת היישובים. למען הסר ספק, מועצות אזוריות שבהן יישובים הנכללים בתוכנית זו יקבלו תקצוב כאמור רק בגין תושבי היישובים הכלולים בתוכנית, והתקציב שיינתן לרשות בגינם ייועד על ידי הרשות לטובת פעילות פיתוח בתחום יישובים אלו בלבד.

21. מבני דת - להנחות את משרד הפנים להשתתף במימון, בכפוף לכל דין, בהקמה, בשיפוץ ובאחזקת מבני דת, בתי תפילה, בתי קברות, מקומות קדושים ובתי לוויות במגזר הדרוזי והצ'רקסי לרבות באמצעות המועצה הדתית העליונה, בהתאם לתוכנית שתגובש בתיאום עם משרד ראש הממשלה ובהתייעצות עם פורום ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות. היקף התוכנית יעמוד על סך של 80 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019 מהם 20 מלש"ח ממקורות משרד הפנים (5 מלש"ח לשנה) ו-60 מלש"ח תקציב תוספתי ייעודי ממשרד האוצר (15 מלש"ח לשנה). מכלל התקצוב כאמור יוקצו 15 מלש"ח למועצה הדתית הדרוזית לטובת השלמת פיתוח קבר הנביא יתרו (שועיב) בקרני חטיין. יישום הסעיף כפוף לבחינה משפטית, בתיאום עם משרד המשפטים.

22. חיזוק שדרת העובדים ברשויות - להנחות את משרד הפנים לקדם תכניות לשינוי ארגוני ועידוד פרישה של עובדים ביישובי התוכנית במטרה להביא לחיזוק ושיפור התרבות הארגונית וההון האנושי ברשויות המקומיות. היקף התוכנית יעמוד על סך של 30 מלש"ח, שיועברו כתקציב תוספתי ממשרד האוצר, בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019 (7.5 מלש"ח לשנה).

23. דרכים חקלאיות, ניקוז ומחקר ופיתוח חקלאי יישומי - להנחות את משרד החקלאות ופיתוח הכפר לגבש, בתוך 60 יום, תכנית לפיתוח דרכים חקלאיות, ותכנית להסדרת הניקוז הפנימי והאזורי ביישובים הכלולים בתוכנית זו כדלקמן:
א. ניקוז בנחלים ארציים - משרד החקלאות ופיתוח הכפר ייתן, במסגרת נהלי התמיכה, העדפה לפרויקטים של ניקוז בנחלים ארציים שיש להם השפעה על יישובי התוכנית.

ב. ניקוז בנחלים ותעלות אזוריות - משרד האוצר יקצה תקציב תוספתי בסך של 15 מלש"ח לשנים 2016-2018 (5 מלש"ח כל שנה), בהתאם לצרכים המקצועיים שיוגובשו על-ידי רשויות הניקוז לצורך הסדרה ותחזוקה של תשתיות ניקוז אזוריות באגני ניקוז בהם מצויים יישובי הדרוזים והצ'רקסים. ההקצאה תיעשה בהתאם לנהלי תמיכות שיוגובשו לצורך העניין על ידי משרד החקלאות ופיתוח הכפר בתיאום עם משרד האוצר.

ג. תיעול פנימי ביישובים - משרד האוצר יקצה תקציב תוספתי בסך של 35 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים (2016-2019) שיועברו לרשויות המקומיות בהתאם לנוהל תמיכות שיוגובש לטובת העניין על ידי משרד החקלאות ופיתוח הכפר ובתיאום עם משרד ראש הממשלה ומשרד האוצר, לצורך סיוע להסדרת פעולות ניקוז פנימי בתוך יישובי התוכנית. רשויות הניקוז יהיו חברות בוועדת התמיכות לצורך סיוע בשיפוט הבקשות.

ד. דרכים חקלאיות - להנחות את משרד החקלאות ופיתוח הכפר לפעול לפריצה, לסלילה ולשיקום דרכים חקלאיות ביישובי התוכנית בהתאם לנהלי מנהלת ההשקעות במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, בהתחשב בתנאים הטופוגרפיים הייחודיים של היישובים שכלולים בתוכנית, ובכפוף לאישור מוסדות התכנון המוסמכים, בהשקעה כוללת בסך 15 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים (2016-2019)

מהם 5 מלש"ח ממקורות משרד החקלאות ופיתוח הכפר ו-10 מלש"ח תקציב תוספתי ממשרד האוצר. העמדת התקציב ממקורות משרד החקלאות ופיתוח הכפר מותנית בתיאום תקציבי בין משרד האוצר ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר.

24. התייעלות אנרגטית - להנחות את משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים לסייע למועצות המקומיות הכלולות בתוכנית בגיבוש ובפרסום מכרזים לטובת ביצוע פרויקטי התייעלות אנרגטית. משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים יקצה לצורך כך סך של 1 מלש"ח בפריסה על פני שנתיים (2016-2017 - חצי מלש"ח כל שנה) ומשרד האוצר יקצה תקציב תוספתי בסך 5 מלש"ח בפריסה על פני שנתיים (2016-2017 - 2.5 מלש"ח לשנה).

25. תקצוב משלים למבני ציבור חוץ תקציביים - להנחות את המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל, להעמיד תקציב בסך 30 מלש"ח, בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019, לטובת סיוע לרשויות של יישובי התוכנית בכיסוי חלקן של הרשויות בתקצוב תכנית בהן אושרה לפי הוראות כל דין הקמת מבנים במימון מפעל הפיס, וכן בכפוף להוראות תכנית מתקנים לאומית ככל שתקבע לפי סעיף 17(ב)(2), לחוק הספורט, התשמ"ח-1988 לטובת סיוע בהקמת מבנים במימון המועצה להסדר הימורים בספורט (טוטו). לצורך כך יקצה המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל 10 מלש"ח ממקורותיו (2.5 מלש"ח בשנה), ומשרד האוצר יקצה תקציב תוספתי בסך 20 מלש"ח (5 מלש"ח בשנה).

26. שילוט ומספור - להנחות את המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל לממש בשנים 2016-2019 את התוכנית שגיבש בתיאום עם משרד ראש הממשלה להצבת שילוט רחובות ביישובי התוכנית שיתאם לתוכנית לפיתוח תיירות ביישובי התוכנית בהיקף של 15 מלש"ח, בפריסה על-פני ארבע שנים, מהם 5 מלש"ח ממקורות המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל (1.25 מלש"ח לשנה) ו-10 מלש"ח תקציב תוספתי ייעודי שיוקצה על ידי משרד האוצר (2.5 מלש"ח לשנה).

27. פעילות תרבות, חינוך וספורט - להנחות את המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל להכין תכניות לקידום ילדים ונוער (שחמט, ספורט פעילויות חינוכיות, תרבות וכו') בהיקף של 20.5 מלש"ח ובפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019 מהם 18.5 מלש"ח תקציב תוספתי ממשרד האוצר ו-2 מלש"ח ממקורות המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל, ובכפוף להוראות כל דין לעניין פעילות בתחומים אלה. התוכנית יתואמו עם משרד ראש הממשלה והגורמים המקצועיים האחראים על החינוך במגזר הדרוזי והצ'רקסי במשרד החינוך ובמשרד התרבות והספורט לפי העניין. כמו כן הממשלה רושמת לפניה התחייבות עמותת מפעלות חינוך וחברה להעמיד תקציב בהיקף של 15 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019.

28. תחבורה ובטיחות בדרכים - להנחות את משרד התחבורה והבטיחות בדרכים לפעול לשיפור ולפיתוח התשתיות התחבורתיות במגזר הדרוזי-צ'רקסי, כדלקמן:

א. לבצע את פעולות הפיתוח הנכללות בצבר פרויקטים א' עד ג' בהתאם לתוכנית שהוגשה למשרד ראש הממשלה וכן לנקוט בפעולות נוספות לשיפור תשתיות התחבורה (לרבות מחוץ לשטח השיפוט של היישובים) ובכלל זה הסדרת צמתים, מעגלי תנועה, תאורה וכו'. רשימת הפרויקטים בצבר תוכל להתעדכן בהתאם לשיקולים מקצועיים, בתיאום עם משרד האוצר ובהסכמת משרד ראש הממשלה. היקף התוכנית יעמוד על 175 מלש"ח, בפריסה על פני חמש שנים 2016-2020 (35 מלש"ח לשנה).

ב. להטיל על הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים לבצע פעילות חינוך והסברה לנושא בטיחות בדרכים במגזר הדרוזי-צ'רקסי. הרשות הלאומית לבטיחות בדרכים תקצה ממקורותיה סך של 2.5 מלש"ח לטובת פעילות זאת בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019 (625 אלש"ח לשנה).

ג. להנחות את משרד התחבורה והבטיחות בדרכים לפעול להעברת הטיפול בכבישים הבינעירוניים חוצי היישובים הכלולים בתוכנית לידי חברת "נתיבי ישראל", וזאת על בסיס בחינה מקלה. לשם כך יגובשו קריטריונים ייחודיים אשר יתנו התייחסות מיוחדת לכבישים מס' 672 חוצה עוספיא ודאליית אל כרמל, 806 חוצה מע'אר, 864 חוצה פקועין ו-864 חוצה ראמה, 767 חוצה כפר כמא ו-89 חוצה חורפיש.

29. בריאות - להנחות את משרד הבריאות להכין, בתוך 120 יום, תכנית להקמת תחנות לבריאות המשפחה ותוכנית לחינוך ולקידום בריאות ביישובים הכלולים בהחלטה בתיאום עם משרד ראש הממשלה, ועל פי שיקולים מקצועיים, ולהקצות ליישומה 14.5 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019, מהם 6 מלש"ח ממקורות משרד הבריאות (1.5 מלש"ח לשנה), ו-8.5 מלש"ח תקציב תוספתי ייעודי שיוקצה על ידי משרד האוצר (2.125 מלש"ח לשנה). במסגרת התוכנית תיבחן גם חלופה של הקמת מרכזים אינטגרטיביים בשילוב עם התקציבים הקבועים בסעיף 18(א). כמו כן ייבחן אופן הפעלת התחנות לבריאות המשפחה במסגרת החלופות הקיימות כיום.

30. מרכז המורשת של העדה הדרוזית - בהמשך לחוק המרכז למורשת הדרוזים בישראל, התשס"ז-2007, להנחות את משרד התרבות והספורט להשלים את הקמת מרכז המורשת של העדה הדרוזית בתוך 4 שנים. לצורך כך יקצה משרד האוצר למשרד התרבות והספורט סך של 30 מלש"ח, בהרשאה להתחייב החל משנת 2016.

31. השלמת הקמה של שלוחות בתי יד לבנים - בהמשך להחלטת ועדת מנכ"לים משנת 1994, להקים שלוחות של בית יד לבנים ביישובים עספיא, ירכא ובית ג'ן, באמצעות הרשויות המקומיות או משרד הבינוי והשיכון, כפי שייקבע על ידי משרד ראש הממשלה, בהשקעה כוללת של 5 מלש"ח. משרד ראש הממשלה יקצה לצורך כך 5 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים 2016-2019 ובהרשאה להתחייב החל משנת 2016. לצורך כך, יקצה משרד ראש הממשלה 3 מלש"ח ממקורותיו לשנים 2016-2019. משרד האוצר יקצה למשרד ראש הממשלה תקציב תוספתי ייעודי בסך 2 מלש"ח לשנים 2016-2019.

32. הפעלת בית יד לבנים הדרוזי המרכזי - יוקצו בתקציב משרד הביטחון 5 מלש"ח לארבע שנים 2016-2019, לצורך הפעלת מבחני התמיכה של משרד הביטחון. ככל שיהיה צורך בכך, יתקנו מבחני תמיכה אלה. הקצאת התקציב תבוצע בהתאם לפריסת התקציב הבאה:

2019	2018	2017	2016
[מלש"ח]	[מלש"ח]	[מלש"ח]	[מלש"ח]
1	1	1	2

יובהר כי 1 מלש"ח מתוך התקציב שיוקצה בשנת 2016 היו עבור פעילויות שבוצעו בשנת 2015 וטרם ניתן להם מענה תקציבי ופעילויות שיבוצעו בשנת 2016.

33. ליווי התוכנית וייעוץ לטובת יישומה - משרד ראש הממשלה יפעל בתיאום עם ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות לביצוע בקרה ולקידום היישום של החלטה זו. לצורך כך, יקצה משרד האוצר תקציב תוספתי בסך 5 מלש"ח בפריסה על פני ארבע שנים 2019-2016. תקציב זה ישמש, בין השאר, לטובת מחקר סטטיסטי מלווה באמצעות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, גיבוש מודל מעקב ומערכת מחשוב תומכת, התקשרות עם יועצים וגופים נוספים, ולצורך מעקב אחר התועלות וההשפעות של יישום התוכנית על התושבים והיישובים הנכללים בתוכנית, ולצורך בניית מאגר מידע ובסיס נתונים שיאפשרו מיטוב השקעות הממשלה בתוכנית זו ובתוכניות המשך.

34. לרשום את הודעת משרד הפנים לפיה הקצה סך של 200 מלש"ח בשנת 2015 לטובת צמצום פערים תקציביים ותשתיתיים ברשויות הדרוזיות והצ'רקסיות בהתאם למתווה לחלוקת התקציב בין הרשויות שגובש ואושר על ידו ביום 18.10.2015.

35. המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל יבצע את הפעולות הנדרשות ממנו לצורך יישום החלטה זו, בכל יישובי התוכנית, לרבות ביישובים שאינם בתחומי הנגב או הגליל, בהתאם להגדרתם לפי חוק הרשות לפיתוח הנגב וחוק הרשות לפיתוח הגליל.

36. ניהול ושונות -

- א. משרדי הממשלה והגופים השונים השותפים לתוכנית זו יתאמו עם המשרד לשיתוף פעולה אזורי את תכניות העבודה הקשורות לתוכנית זו בתחילת כל שנת עבודה, וכן בכל עת שיעשה שינוי בתוכניות אלו במהלך תקופת התוכנית.
  - ב. משרד ממשלתי ראשי, בפרויקטי פיתוח המחייבים זאת, להתחייב על סכום העולה על התזרים השנתי המתקצב לו, וזאת בהרשאה להתחייב בהסכמת אגף התקציבים במשרד האוצר ובתיאום עם המשרד לשיתוף פעולה אזורי.
  - ג. תקציבים אלו אינם מהווים חלופה לכל תקציב אחר שהוקצה על-ידי משרדי הממשלה לטובת אוכלוסיית המיעוטים בכלל, ואוכלוסיית הדרוזים והצ'רקסים בפרט למעט אם נאמר אחרת במפורש באותו סעיף.
  - ד. המשרד לשיתוף פעולה אזורי יקים ועדת היגוי למעקב ובקרה אחר יישום התוכנית בהשתתפות משרד ראש הממשלה, יו"ר פורום ראשי הרשויות הדרוזיות והצ'רקסיות, משרד האוצר ונציגי המשרדים השותפים בתוכנית, וכן נציגים נוספים כפי שימצא משרד ראש הממשלה לנכון. הוועדה תתכנס לפחות אחת לחצי שנה.
  - ה. תקופת התוכנית הנדונה נקבעה באופן שמיועד לאפשר השלמת פרויקטי תכנון ופיתוח, ופעולות שהצלחתן ויישומן מותנה בהיות תכניות רב שנתיות.
  - ו. כל שר בתחומי ועל-פי ההנחיות הביצוע המפורטות בכל אחד מסעיפי החלטה זו, יהיה אחראי על ביצוע המטלות שבתחום אחריותו.
  - ז. במסגרת יישום ההחלטה יבחן גם ההיבט של שוויון מגדרי, בהתייעצות עם השרה לשוויון חברתי.
- בסוד פיתוח למשרתי כוחות הביטחון מקרב אוכלוסיית המיעוטים – לתקופה שמיום 7.6.2015 ועד ליום 31.12.2020

37. א. לקבוע סבסוד הוצאות פיתוח תשתיות לבנייה חדשה בקרקעות מדינה בשיעור של 90% למשרתי כוחות הביטחון ביישובי התוכנית וביישובי מגזרי המיעוטים שבאזורי העדיפות הלאומית כהגדרתם בהחלטת הממשלה מס' 667 מיום 4.8.2013, בהתאם לנוסחה שסוכמה בין משרד ראש הממשלה, משרד האוצר ומשרד הבינוי והשיכון בעקבות החלטות ממשלה מס' 2332 ומס' 2861, ותוקנה ביום 10.01.2016 בהתאם להחלטה 59, וזאת החל מיום 7.6.2015 ועד לסוף שנת 2020, לרבות שינויים שיעשו בה.

לצורך יישום סעיף זה ביישובים הדרוזיים והצ'רקסיים יוקצה סך של 40 מלש"ח לשנים 2016-2017, שישמש לטובת תגבור הסבסוד (דהיינו ההטבה שמעל ל-50% ועד לגובה הסיוע האמור בסעיף זה; להלן: תגבור הסבסוד) ביישובים הדרוזיים והצ'רקסיים, ובהם בלבד. ככל שיידרש תקצוב נוסף למימון תגבור הסבסוד כהגדרתו לעיל, ביישובים הדרוזיים והצ'רקסיים, כפי שייגזר מהיקף השיווקים בתקופת התוכנית, יפעל משרד ראש הממשלה להסבת תקציבים ממקורות החלטה זו (דהיינו ללא פריצת מסגרת התקצוב הקבועה בהחלטה) ויעמידם לטובת מימון התגבור, באישור הממשלה. ככל שישארו יתרות מהתקציב האמור לשנים 2016-2017, יועבר התקציב לשנות התכנית הבאות. בשנים 2018-2019 יתקצב הסבסוד באופן דומה, ככל שיידרש.

- ב. הסבסוד לפי סעיף זה יחול גם לגבי מכרזי קרקע שפורסמו קודם ליום 7 ביוני 2015, וטרם הגיע המועד האחרון להגשת הצעות לגביהם במועד קבלת ההחלטה הנוכחית.
- בנוסף, ועל אף האמור בסעיף 38 להלן, הוראת המעבר שנקבעה בפסקה השנייה לסעיף 35 להחלטה 59 תעמוד בעינה לעניין מכרזים כמפורט בה, אשר המועד האחרון להגשת הצעות לגביהם הסתיים לפני מועד קבלת ההחלטה הנוכחית.
- ג. בסעיף זה "משרתי כוחות הביטחון" – כמשמעותם בהחלטת מועצת מקרקעי ישראל מספר 1420 מיום 2.3.2015 (להלן - החלטה 1420) וכל החלטה אחרת של מועצת מקרקעי ישראל שתבוא במקומה.
- ד. להנחות את יו"ר מועצת מקרקעי ישראל להביא לאישור מועצת מקרקעי ישראל, בתוך 60 יום, הצעות לתיקון החלטה מס' 1420 כדלקמן:
  - לצורך הוספת משרתי שירות בתי הסוהר להגדרה של "משרת בכוחות הביטחון".
  - לעניין משך "השירות המלא" תתוקן ההגדרה כך שמקבלי ההטבה יהיו מי ששרתו 24 חודשים לפחות במקום 16 חודשים.
  - ה. להנחות את יו"ר מועצת מקרקעי ישראל להביא לאישור המועצה הצעה לתיקון החלטה מס' 1420 כך שלעניין הזכאות להנחה בערך הקרקע, יראו את מי ששירת כלוחם או כתומך לחימה וראש אגף כוח אדם בצבא הגנה לישראל (בסעיף זה – ראש אגף כוח אדם) קבע כי הוא שוחרר מחמת פציעה שאירעה במהלך אימון או פעילות מבצעית, כמי שהשלים שירות מלא כהגדרתו בהחלטה האמורה; על החלטת ראש אגף כוח אדם כאמור ניתן לערער לפני ראש המטה הכללי בצבא הגנה לישראל.
  - תיקון זה יחול גם לעניין הזכאות לסבסוד הוצאות פיתוח תשתיות כאמור בסעיף קטן א.

38. החלטה זו באה במקום החלטת הממשלה מס' 59 מיום 7.6.2015 בנושא "תכנית לפיתוח ולהעצמת היישובים הדרוזיים והצ'רקסיים לשנים 2016 – 2020".

רשימת היישובים הנכללים בתוכנית

שם יישוב	סוג יישוב	שם הרשות	אוכלוסייה
			(למ"ס 2013)

13,045	אבו סנאן	מועצה מקומית	אבו סנאן
11,145	בית ג'ן	מועצה מקומית	בית ג'ן
5,975	ג'ולס	מועצה מקומית	ג'ולס
16,248	דאלית אל-כרמל	מועצה מקומית	דאלית אל-כרמל
5,874	חורפיש	מועצה מקומית	חורפיש
6,092	יאנוח-ג'ת	מועצה מקומית	יאנוח-ג'ת
15,806	ירכא	מועצה מקומית	ירכא
7,868	כסרא-סמיע	מועצה מקומית	כסרא-סמיע
3,117	כפר כמא	מועצה מקומית	כפר כמא
21,122	מגאר	מועצה מקומית	מגאר
3,943	סאג'ור	מועצה מקומית	סאג'ור
863	מרום הגליל	ישוב במועצה אזורית	עין אל-אסד
11,553	עספיא	מועצה מקומית	עספיא
5,486	פקיעין (בוקייעה)	מועצה מקומית	פקיעין (בוקייעה)
7,309	ראמה	מועצה מקומית	ראמה
<u>1,156</u>	<u>מרום הגליל</u>	<u>ישוב במועצה אזורית</u>	<u>ריחאנייה</u>
136,602	סה"כ		

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה המכריים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.
החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

משרד ראש הממשלה [מזכירות הממשלה](#) [החלטות הממשלה](#) 2016

חיזוק אכיפת דיני תכנון ובנייה

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 1559 של הממשלה מיום 19.06.2016
הממשלה ה - 34 בנימין נתניהו

נושא ההחלטה

חיזוק אכיפת דיני תכנון ובנייה

מחליטים

בהמשך למאמצי הממשלה ליצירת פתרונות דיור למגזר הערבי, להמלצות צוות 120 הימים אשר אומצו על ידי הממשלה, לתיקוני החקיקה השונים לצורך קידום והקלה בהסדרת הרישום במגזר הערבי, קידום התכנון במגזר הערבי באמצעות ועדות משנה בוועדות המחוזיות וקביעת אפשרות למתן הקלה כמותית, להחלטת הממשלה מס' 922 מיום 30.12.2015 (להלן: החלטת הממשלה), להמלצות צוות המונכ"לים שהתכנס מכוח סעיף 7(יב) להחלטת הממשלה ובשים לב לדו"ח הצוות להתמודדות עם תופעת הבנייה הבלתי חוקית (להלן: דו"ח קמיניץ), לפעול לחיזוק אכיפת דיני התכנון והבנייה וטיפול בהפרות ופלישות במקרקעי ציבור, והכול כמפורט להלן:

חיזוק האכיפה ברמה המקומית:

1. ביישובי המיעוטים, כהגדרתם בהחלטת הממשלה, שבהם 10,000 תושבים ומעלה, המהווים חלק מוועדה מרחבית לתכנון ובנייה ואשר לא מתכננת לקום בהם ועדה מקומית בחומש הקרוב, תועברנה סמכויות האכיפה הנתונות בידי הוועדה המרחבית לרשות המקומית בהתאם לתיקון החקיקה האמור בסעיף 12 להלן.
2. העברת הסמכויות כאמור תיעשה באישור היועץ המשפטי לממשלה או מי שהסמיכו לכך, בכפוף למתן זכות שימוע לוועדה המרחבית ולרשות המקומית, ולאחר קבלת המלצת צוות שיורכב מהמחלקה לאכיפת דיני מקרקעין בפרקליטות המדינה, היחידה הארצית לאכיפת דיני התכנון והבנייה (להלן - היחידה הארצית) ומנהל התכנון. המלצה כאמור תחשב באיכות האכיפה המבוצעת על ידי הוועדה המרחבית וביכולתה של הרשות המקומית לבצע אכיפה אפקטיבית בהינתן המשאבים המתאימים.
3. ייבחן הצורך בתיקוני חקיקה ונהלים לצורך שינוי בהיקף השתתפותן של הרשויות המקומיות בתקציב הוועדה המרחבית לאור העברת סמכויות הפיקוח לרשות המקומית.
4. להנחות את שר האוצר לתקצב ביישובי מיעוטים אשר קיבלו את סמכות הפיקוח כאמור בסעיף 1, תקן כוח אדם וציוד לטובת אכיפה בהתאם לאמות המידה שנקבעו לסיוע לוועדות מקומיות ע"י מנהל התכנון לצורך היערכות ליישום תיקון 101 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן - חוק התכנון והבנייה) (להלן: חבילת הסיוע) ממקורות החלטת הממשלה, לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים. כמו כן, תבוצע בחינה של חבילת הסיוע בכל הנוגע לפיקוח בשיתוף מנהל התכנון, המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין, היחידה הארצית ואגף התקציבים.
5. רשות מקומית אשר קיבלה על עצמה את האחריות לטיפול בסוגיית האכיפה בשטחה, ככל שתתקבל חוות דעת חיובית של מנהל היחידה הארצית ומנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין, בנוגע לאיכות האכיפה בשטח הרשות המקומית, הדבר יהווה שיקול מהותי לטובת הקמת ועדה מקומית בשטח הרשות המקומית, תקצוב הקמת הוועדה המקומית כנדרש, וכן תיבחן הקצאת משאבים עודפים על חבילת הסיוע.
6. להנחות את שר האוצר לתקצב תקן כוח אדם וציוד לטובת אכיפה בהתאם לתקן שנקבע בחבילת הסיוע לוועדות המקומיות החדשות אשר יוקמו בהתאם להחלטת הממשלה לא יאוחר ממועד הקמתן.
7. להנחות את שר האוצר לקבוע כי תנאי להעברת התקציבים האמורים בסעיפים 4-6, למעט התקציבים הנדרשים לחבילת הסיוע לרשויות אשר קיבלו על עצמן סמכויות אכיפה בשנה הראשונה, תהא אישורה של היחידה הארצית לתכנית אכיפה, שתגיש הרשות המקומית או הוועדה המקומית לפי העניין, אשר תיגזר ממדיניות אכיפה שאושרה על-ידי המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין, תוך יישום הנחיות מסמך ההדרכה בנושא מדיניות האכיפה לוועדה המקומית.
8. להטיל על היחידה הארצית לבצע בקרה על עבודת הפיקוח בוועדות מקומיות ומרחביות, בכפוף לאישור תיקון חקיקה כאמור בסעיף 12 להלן.
9. להטיל על היחידה הארצית להיכנס בנעלי ועדות מקומיות או מרחביות שאינן מבצעות אכיפה אפקטיבית במרחבי התכנון שבאחריותן, בכפוף לאישור תיקון חקיקה כאמור בסעיף 12 להלן. יובהר, כי אין באמור בכדי לגרוע מכל סמכות המסורה למדינה לפי כל דין.
10. הקצאת משאבים בהתאם לסעיף 7(ח)(1) להחלטת הממשלה עבור שלב ג' לרשות מקומית תותנה בהקצאת המשאבים כמפורט בסעיפים 14-18 להלן.

חיזוק האכיפה ברמה הלאומית:

11. לאמץ את המלצות דו"ח קמיניץ בהתאם להחלטה זו, ולבצע את תיקוני החקיקה כמפורט בסעיף 12 לשם יישום המלצות הדו"ח.
(עותק מהדו"ח נמצא בתיקי מזכירות הממשלה ובאתר האינטרנט שכתובתו: [http://www.justice.gov.il/Publications/News/Documents/ FullIllegalBuildingReport.pdf](http://www.justice.gov.il/Publications/News/Documents/FullIllegalBuildingReport.pdf))
12. קידום תיקוני חקיקה לאכיפת דיני התכנון והבנייה: להנחות את שרת המשפטים ואת שר האוצר להפיץ עד ליום 30.06.16 תזכיר חוק, לשם חיזוק אכיפת דיני תכנון ובנייה ויישום האמור בהחלטה זו, בין השאר, בהיבטים הבאים:
א. לתקן את פרק האכיפה בחוק התכנון והבנייה, על בסיס הסעיפים שאושרו בכנסת בקריאה ראשונה במסגרת הצעת חוק התכנון והבנייה, התש"ע-2010 שפורסמה ברשומות ביום 15.3.2010, בין היתר בעניינים אלו:
1. בית המשפט יוסמך לדחות ביצוע צווי הריסה רק בתנאים מסוימים ומנימוקים מיוחדים שיירשמו.
2. החמרת הענישה והגדלת הקנסות המושגים על עברייני בנייה בהליך הפלילי על מנת להגביר את האפקטיביות של האכיפה הכלכלית.
ב. בהתאם להמלצות דו"ח קמיניץ, לתקן את חוק העבירות המנהליות באופן שעבירות מתחום התכנון והבנייה ייכללו בחוק העבירות המנהליות וייקבעו קנסות מנהליים מתמשכים, מדורגים וגבוהים במטרה לאיין את הכדאיות הכלכלית בביצוע העבירה, זאת בכפוף לבחינה שתיערך בנושא לרבות האפשרות לכלול בתיקון רק עבירות של אי קיום צווים.
ג. הענקת סמכויות למפקחי תכנון ובנייה כדלהלן:
1. לתפוס כלים המשמשים לביצוע עבירה או למטרה אחרת המנויה בסעיף זה בהתאם לסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969.
2. לאפשר שימוש בכוח סביר בעת כניסה למקרקעין לשם ביצוע הפעולות המנויות בסעיף 257 לחוק התכנון והבנייה.
ד. הענקת סמכות לעובדי היחידה הארצית כדלהלן:
1. להעניק סמכות למנהל היחידה הארצית להוציא צווי הפסקת שימוש מנהליים וצווי הריסה בכל מרחב תכנון.
2. להנחות מקצועית את הרשויות המקומיות והוועדות המקומיות בנושא הליכים מנהליים, חקירה וביצוע פעולות פיקוח.
3. לפעול ליצירת פלטפורמה טכנולוגית אחידה על בסיס טכנולוגיית G.I.S שבה יסומנו עבירות הבנייה בראיה כלל ארצית וזאת אף באמצעות הנחיה ועזרה לשדרוג המערכות בוועדות המרחביות והמקומיות, תוך שימוש במשאבים שהוקצו לכך בהחלטות הנוגעות לרפורמות בתכנון ובנייה (תיקון 101).
4. להורות בכתב לוועדה מקומית או מרחבית להפעיל את סמכותה ולנקוט פעילות פיקוח הן ככלל והן בהקשר למקום מסוים.
5. להיכנס בנעלי ועדה מרחבית או מקומית שאינה מקיימת מנגנון אכיפה מקצועי ויעיל, בין בדרך כלל ובין ביחס למקרה מסוים, כך שכלל או חלק מסמכויות הפיקוח הנתונות בידי הוועדה, בכל שטח מרחב התכנון המקומי או חלקו, יעברו לידי היחידה הארצית בשיתוף המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין לתקופות זמן מוגדרות. העברת הסמכויות כאמור תיעשה באישור היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיכו, לאחר מתן המלצה של הצוות כאמור בסעיף 2 לעיל, לאחר שהצוות התייעץ עם החטיבה לשמירה על הקרקע ברשות מקרקעי ישראל על מנת לבחון את היקף הפלישות למקרקעין במרחב התכנון המקומי. אישור כאמור יכול שיתייחס לפעולות שעל צוות ההתערבות לעשות הן במישור דיני התכנון והבנייה והן במישור פלישה למקרקעי ציבור תוך התייעצות עם רשות מקרקעי ישראל ויהיה כפוף לזכות שימוע. יובהר כי אין באמור כדי לגרוע מסמכויות המדינה הקיימות לפי כל דין.
6. לדרוש מרשות מקומית או ממוסד תכנון כל מידע לצורך ביצוע תפקיד היחידה הארצית ומימוש סמכויותיה.
ה. הענקת סמכות אכיפה בהתאם לסמכויות ועדה מקומית לרשות מקומית הנכללת בוועדה מרחבית בכפוף לאישור היועץ המשפטי לממשלה כמפורט בסעיף 2 לעיל. לאחר העברת הסמכות כאמור, לוועדה המרחבית לא תהיה סמכות אכיפה ברשות המקומית שבה הוקמה היחידה.
ו. יובהר כי פעילות התביעה תהיה כפופה למחלקה לאכיפת דיני מקרקעין בפרקליטות המדינה.
13. להטיל על משרדי המשפטים והאוצר לבחון, בשיתוף הנהלת בתי המשפט, תיקון חקיקה לצורך שכלול ויעול מערכת השיפוט בתחום אכיפת התכנון והבנייה ודיני המקרקעין.
14. להטיל על מנהלת מינהל התכנון ומנהל היחידה הארצית לקיים מסע הסברה בקרב אוכלוסיית המיעוטים בנוגע לצעדי הממשלה בתחום הגדלת היצע הדיור למגורים וצעדי האכיפה בתחום התכנון והבנייה.
משאבים:
15. לטובת תגבור היחידה הארצית במפקחים, צוותי התערבות ורגולציה על ועדות מקומיות ויחידות אכיפה ברשויות המקומיות יסוכמו משאבים ע"י הממונה על התקציבים ומנהל היחידה הארצית במסגרת דיוני התקציב לשנים 18-2017. היחידה הארצית תפעל לכך שיינתן ייצוג הולם לבני האוכלוסייה הערבית באיוש תקנים נוספים וזאת בהתאם לחוק שירות המדינה (מינויים), התש"ט-1959.
16. לטובת חיזוק יכולות האכיפה של היחידה הארצית, יוקצו 22 מלש"ח בשנה וכן 5 מלש"ח חד פעמי בשנת 2016 בפירוט הבא:
א. תקציב עבור סקרים – 10 מלש"ח.
ב. תקציב שנתי לביצוע צווי הריסה – 2 מלש"ח. תקציב הריסות ככל שיידרש ייקבע במסגרת שיתוף הפעולה עם רשות מקרקעי ישראל.
ג. תקצוב פעילות אכיפה ברשויות מקומיות המהוות חלק מוועדה מרחבית לפי סעיף 1 לעיל - 8 מלש"ח.
ד. תקציב עבור מיקור חוץ לביקורות ובקרה – 2 מלש"ח.
ה. תקציב חד פעמי לפיתוח מערכת נתונים – 5 מלש"ח. הפרמטרים אשר ייאספו לגביהם מידע יגובשו בהיוועצות עם משרת ישראל, אשר תקבל גישה לנתוני המערכת.
ו. תקציב למסע הסברה כאמור בסעיף 14 לעיל בהיקף שיוסכם ע"י משרד האוצר.
17. המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין במשרד המשפטים תתוגבר ב-3 פרקליטים. בנוסף, תקציב המחלקה יתוגבר ב-1,000 אלפי ש"ח.
18. לטובת הקמה וחיזוק יחידות אכיפה בוועדות מקומיות ורשויות מקומיות ביישובי המיעוטים יוקצה תקציב בהתאם לחבילת הסיוע מכסי החלטת הממשלה.
19. משאבים לתגבור פעילות מתפ"א (מינהלת תיאום פעולות אכיפה דיני מקרקעין) והמערך התומך במשרת ישראל ייבחנו ע"י הממונה על התקציבים, מנכ"ל משרד ראש הממשלה ומנכ"ל המשרד לביטחון הפנים במסגרת דיוני התקציב לשנים 2017-2018 ויעודם יאושר על ידי השר לביטחון הפנים, וכן ייבחנו צעדים שיבטיחו את מיצוי המשאבים הקיימים

- והחדשים לטובת משימת אכיפת דיני תכנון ובנייה ודיני מקרקעין בלבד ומתן מענה כנדרש לסיוע לביצוע צווים. יודגש כי פעילות המשטרה לצורך סיוע ותמיכה ביישום החלטה זו, בכל הנוגע להגברה משמעותית של הסיוע בביצוע צווים, כפופה לגיבוש הסיכום בעניין הקצאת המשאבים הנדרשים כאמור לעיל.
20. כלל התקציבים האמורים בהחלטה זו יוקצו מהכספים שנקבעו בסעיף 7 להחלטת הממשלה, סעיפי המשנה מהם יועברו התקציבים ייקבעו לפי החלטת הממונה על התקציבים ומנכ"ל משרד ראש הממשלה בהתייעצות עם מנכ"ל המשרד לשוויון חברתי.
21. לעניין התקציבים לתגבור הרשויות ביישובי התכנית המורחבת כאמור בסעיף 15(ג) להחלטת הממשלה, שר האוצר ושר הפנים יביאו את התקציבים אשר יוקצו לשנים 2017-2020 לעיון הממשלה. ביצוע ומעקב:
22. הממשלה רושמת לפניה את החלטת היועץ המשפטי לממשלה להקים צוות יישום אשר ישקוד על הפקת מתווה אופרטיבי ליישום המלצות דוח קמיניץ ובין היתר לעניין מימוש צווים ותעדופם, והכל כמפורט בדוח, בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) ובהשתתפות מנהל המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין, ראש מתפ"א, מנהל היחידה הארצית, נציג המשרד לביטחון הפנים ומנהל חטיבת השמירה על הקרקע ברשות מקרקעי ישראל, ומנחה כי הצוות ידווח לראש הממשלה אחת לחודשיים ולוועדת השרים לענייני המגזר הערבי לפי הצורך ולכל הפחות אחת לשנה, על יישום הדוח והאמור בהחלטה זו - אין באמור כדי לגרוע מתפקידי ראש מתפ"א בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2959 מיום 23.12.2004.
23. כאמור בהחלטת הממשלה מס' 3997 מיום 24.8.2008, להנחות את המפקח הכללי של המשטרה לקבוע יעדים רבעוניים למחוזות המשטרה למתן סיוע לאכיפת דיני תכנון ובנייה.
24. שר האוצר ושרת המשפטים ידווחו לממשלה בתוך 30 יום על התקדמות הליכי החקיקה האמורה בסעיף 12 לעיל.
25. להסמיך את ראש הממשלה ואת שר האוצר לבחון הבאה לאישור הממשלה של מימוש תקציבי 2017-2018 לביצוע שלב ב' בסעיף 7 להחלטת הממשלה, זאת בשים לב להתקדמות הליכי החקיקה כמפורט בסעיף 12 לעיל. שונות:
26. משרד הבינוי והשיכון ומשרד האוצר יפעלו ליישום סעיף 7 להחלטת הממשלה.
27. על אף האמור בפתיח להחלטת הממשלה, לתקן את סעיף 7(ב) להחלטת הממשלה כך שבמקום המילים "יישובי התכנית" יכתב "יישובי המיעוטים".

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
 הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.
 החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.